

Gradering av akut cystit hos kvinnor

Stramas lunchwebbinarie
2023-11-14

Hälften av alla kvinnor får
någon gång under sitt liv
en urinvägsinfektion.

UVI - definitioner

Akut cystit

Infektion som engagerar urinblåsans och urinrörets slemhinnor och ger akuta miktionsbesvär men inte feber och allmänpåverkan

Febril UVI

Engagerar parenkymatös vävnad i njure och/eller prostata, vilket ger ett systemiskt inflammatoriskt svar, feber $>38^{\circ}$, allmänpåverkan

Febril UVI (Akut pyelonefrit):

N109 Akut tubulo-interstitiell nefrit

Vanligaste patogenerna hos kvinnor

E. coli

Staphylococcus saprophyticus

(yngre kvinnor, sommaren, ej positiv nitrit, pivmecillinam fungerar)

Hos män även andra typer av gramnegativa bakterier, enterokocker och högre frekvens resistent bakterier **alltid urinodling hos män**

- UVI hos barn
- UVI hos män

- UVI hos gravida
- Febril UVI

- Terapisvikt och recidiverande UVI
- Komlicerad eller vårdrelaterad UVI
- Misstänkt eller känd resistensproblematik

Urinodling

Recidiverande cystit kvinna – definition

Minst två antibiotikabehandlade UVI senaste halvåret

eller

Minst tre antibiotikabehandlade UVI det senaste året

Urinodling + läkarbesök

Urinprov behöver inte tas

Antibiotika eller inte vid akut cystit hos kvinnor?

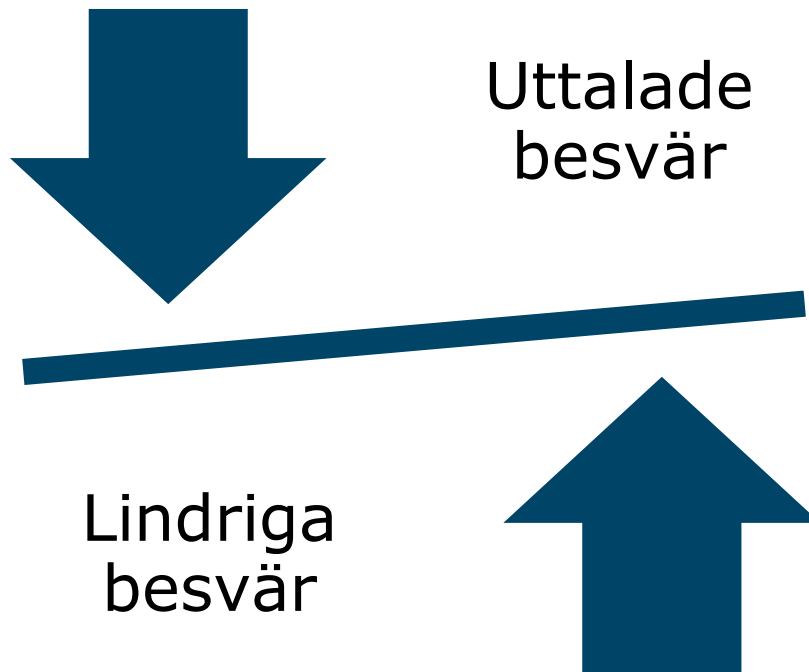

Graden av symtom!

Akut cystit kvinna - checklista

- ≥ 15 år
- Inte gravid
- Nyttillkomna besvär (< 1 vecka)
- Minst 2 av 3 klassiska symtom:
 1. Sveda vid vattenkastning
 2. Täta urinträngningar
 3. Frekventa miktationer
- Tidigare haft akut cystit?
- Feber ($> 38^{\circ}\text{C}$)?
- Flanksmärta?
- Genitala symtom (t.ex. flytning)?
- Misstanke om sexuell smitta?
- Makroskopisk hematuri?
- Har pat fått antibiotika mot UVI senaste halvåret - preparat?
- Överkänslighet mot antibiotika?

Antibiotika eller inte vid akut cystit hos kvinnor?

Akut cystit hos kvinnor utan behandling

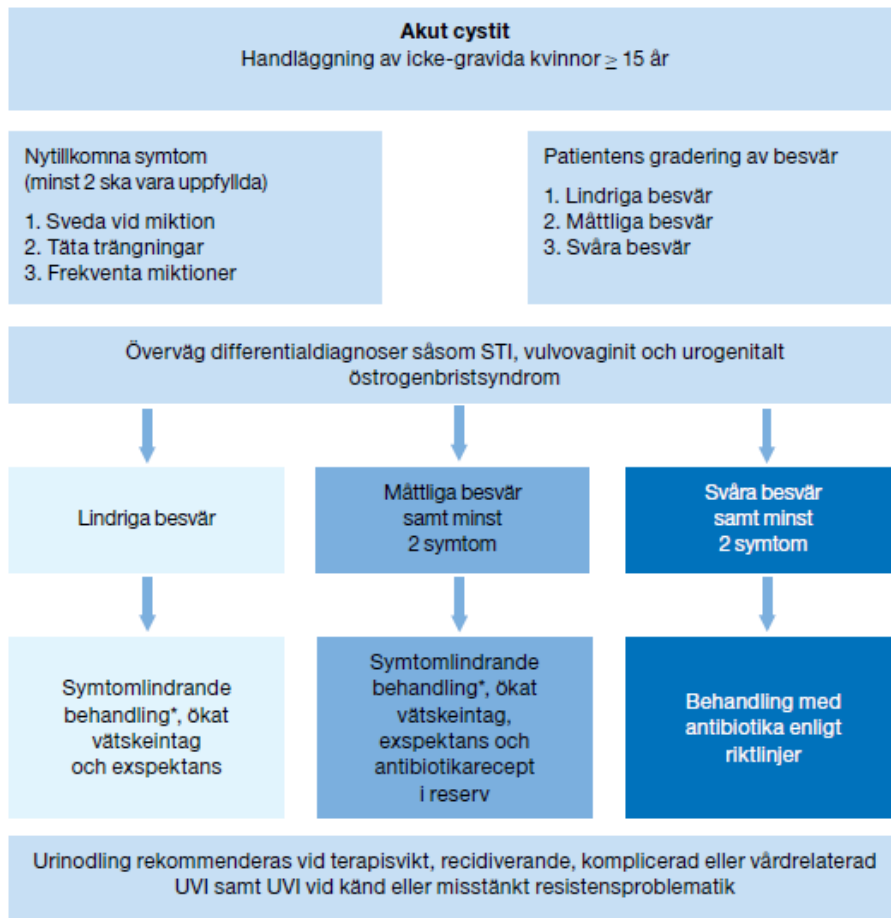
30% självläker
på en vecka

Oftast ofarligt

Sällan
komplikationer

Behandling ges i första hand för att förkorta tiden med symtom, inte för att det är farligt.

Figur 1. Algoritm för handläggning av akut cystit hos icke-gravida kvinnor.

*Smärtlindrande receptfria läkemedel

Hur graderar vi?

Sveda vid
vattenkastning

Hur stark sveda? T.ex. gradera 0-10.
Hela tiden eller mot slutet? Taggtråd?

Frekventa miktionser

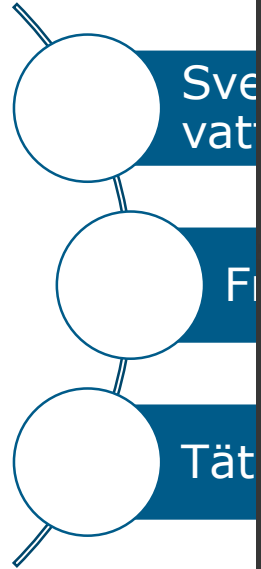
Hur ofta behöver hon gå på toaletten?
 ≥ 2 gånger per timma? En gång per
timma? Varannan timma? På natten?

Täta urinrängningar

Hur ofta? Hur länge?

**Samlad
bedömning**

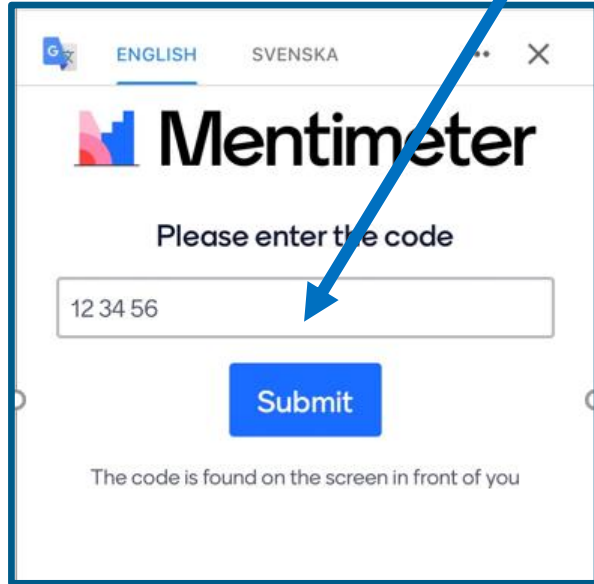
Hur

**Samlad
bedömning**

www.menti.com

code:

ENGLISH SVENSKA

Mentimeter

Please enter the code

12 34 56

Submit

The code is found on the screen in front of you

Feber ($>38^{\circ}\text{C}$)? Nej

Flanksmärta? Nej

Genitala symtom (t.ex. flytning)? Nej

Misstanke om sexuell smitta? Nej

Makroskopisk hematuri? Nej

Inte varit utomlands eller på sjukhus,
inget känt bärarskap

Malin 35 år

- Kissar 9 gånger/dygn sedan 2 dagar (normalt 6 gånger)
- Lätt sveda i slutet av miktionen
- Urinträngningar 5-6 gånger/dygn

Minna 42 år

- Kissar 1-2 gånger per timma sen igår (normalt 5 gånger), en gång på natten
- Rejäl sveda vid miktion
- Urinrängningar varje halvtimma

Maja 16 år

- Kissar 11 gånger/dygn sen 2 dagar (normalt 6 ggr)
- Obehaglig miktionsveda under hela miktionen
- Urinträngningar 7-8 gånger/dygn

Mariam 27 år

- Kissar varannan timma sen 4 dagar, ej på natten (normalt 8 ggr)
- Brännande känsla vid slutmiktionen
- Urinträngningar 5-6 gånger/dygn
- Var i Tyskland för 2 mån sen

Milena 32 år

- Kissar varannan timma sen 4 dagar, ej på natten (normalt 5 ggr)
- Visst obehag under hela miktionen
- Urinträngningar 2-3 gånger/timma

Maud 58 år

- Besvärlig sveda vid miktion
- Mikterar en gång i timman
- Urinträngningar 2-3 gånger per timma
- Fått antibiotika för akut cystit för 2 mån sen och för 8 mån sen

Östrogenbrist?
Gyn-undersökning

Förstahandsval akut cystit kvinnor

Nitrofurantoin 50 mg 1x3 i 5 dygn

- Nitrofurantoin kan användas även till äldre patienter men ska inte ges vid kraftigt nedsatt njurfunktion (GFR < 40 ml/min)

Pivmecillinam 200 mg 1x3 i 5 dygn

Undvik kinoloner!

Resistensutveckling!

Användningen av vissa antibiotika begränsas

EMA:s säkerhetskommitté föreslår begränsningar av några vanliga antibiotika efter rapporter om biverkningar.

9 oktober 2018, klockan 10:09

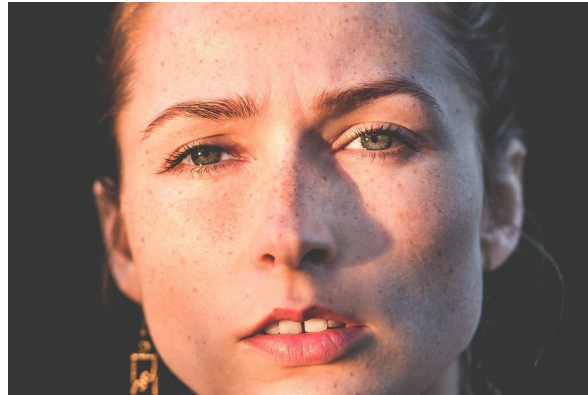
0

Fluourokinoloner är associerade med långvariga, invalidiserande och potentiellt irreversibla biverkningar

- Muskler, senor, leder och nervsystem
- Kronisk smärta och funktionsnedsättningar
- Depression, minnesförlust

Take home message gradering av akut cystit

- Anamnes enligt checklistans frågor
- Föreligger indikation för urinodling?
- Gradera varje symtom för sig och gör en samlad bedömning

Kvinnans upplevelse av symtomen är det avgörande!